

LXVII. Nemzeti Kulturális Alap

Monszpart Zsolt
főigazgató

P.H

Budapest, 2021.08.31.

dr. Preller Zoltán
gazdasági vezető

P.H

Budapest, 2021.08.31.

Alap fejezet száma és megnevezése:	LXVII. Nemzeti Kulturális Alap
Alap felett rendelkező megnevezése:	Emberi Erőforrások minisztere
Alapkezelő megnevezése:	Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

Nemzeti Kulturális Alap 2020. évi beszámolójának indokolása

I. Összefoglaló adatok:

2020-ban a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) forrásai terhére 13 489 db pályázat került elbírálásra, ebből a támogatott pályázatok száma 8 154 db volt. Az előző évhez képest, a beérkezett pályázatok száma 2 114 darabbal, míg a támogatott pályázatok száma 732 darabbal nőtt.

Az NKA forrásából megítélt támogatás összege 12 244,3 millió forint volt.

Az egy pályázatra jutó átlagos támogatás összege a 2020. évben 1 501,6 ezer forint volt, mely 10,07 %-kal magasabb, mint az előző évi átlag.

2020-ben 7 226 db pályázat szakmai és pénzügyi elszámolásának értékelésére került sor, mely pályázatok lezárása egyben sikeresen meg is valósult. A jogszabályi kötelezettségnek eleget téve ugyanennyi, azaz 7 226 pályázó kapott értesítőlevelet elszámolása elfogadásáról és egyben pályázata lezárásáról.

A helyszíni ellenőrzések keretében 71 db pályázat szakmai teljesítmény vizsgálatára és pénzügyi ellenőrzésére került sor. Az elmúlt években az előírásoknak megfelelően a pályázóknál alapvetően két típusú helyszíni vizsgálat történt. A megítélt támogatások felhasználása, elszámolása körében pénzügyi-, valamint a kulturális hasznosulás szakmai megítélésére is irányuló, ún. teljesítmény-ellenőrzés. A 2020-as év a pandémia miatt rendkívülinek tekinthető. A tervezett vizsgálatok egy részét le kellett mondanunk, a függőben lévőket pedig online módon fejeztük be. A kialakult helyzetre tekintettel a 2020-as év volt az első, amikor nem végeztünk klasszikus teljesítmény-ellenőrzéseket.

II. Az Alap 2020. évi vagyoni helyzetének alakulása:

II. 1. Eszköz oldal:

Az NKA záró pénzkészlete 27 360,2 millió forint, ami 3 297,0 millió forinttal, 13,7 %-kal magasabb az induló pénzkészletnél. Az NKA 2020. évi egyenlege 997,7 millió forint többlet volt az eredeti költségvetés szerint. Az üres adathordozók jogdíjából származó bevétel (2 098,7 millió forint) terhére történt pályázatok kiírása a második félévre húzódott. A pályáztatás területén a második félévi pályázati döntések lebonyolításán túl az év végi feladatok határidőben történő lebonyolítása komoly koordinációt igényelt. A jogszabályi környezetet figyelembe véve a támogatások kifizetésénél áttértünk az egyösszegű kifizetésekre. A kedvezményezettekkel szembeni követelés állomány értékvesztéssel csökkentett összege 145,8 millió forint, az éves pályázati kifizetések 1,1 %-a. A kulturális adó hátralék a NAV adatszolgáltatása alapján került könyvelésre, a nyilvántartott, értékvesztéssel csökkentett összeg 0,3 millió forint.

II. 2. Forrás oldal:

A 2020. évi számviteli jogszabályoknak megfelelően kötelezettségként csak a kedvezményezett által már aláírt szerződések összege jeleníthető meg. A tárgyévi kötelezettségvállalások kifizetésre kerültek, az éventüli kötelezettségvállalás összege 248,3 millió forint volt.

III. Az Alap bevételei:

6. cím Egyéb bevételek

Ezen a címen az alábbi tételekből folytak be bevételek

- a Támogatáskezelő által beszedett - az áfa bevallása, valamint a ténylegesen felmerült költségek levonása után - az Alapot megillető nevezési díj összege. 2013. évtől minden pályázó köteles a pályázati felhívásban meghatározott összegű vagy mértékű nevezési díjat fizetni, amelynek nettó összegét a kollégiumok újabb pályázatok finanszírozásához használják fel. A nevezési díj 2020. évben átutalt összege 159,0 millió forint volt;
- a kedvezményezettektől az előző évben kifizetett összegekre tárgyévben befolyt fel nem használt támogatás visszautalások, és maradvány visszafizetések összege 78,8 millió forint;
- kamat és kötbér befizetések összege 1,0 millió forint;
- a megszűnt adónemekből, a kulturális adóból a vállalkozások önellenőrzése során keletkezett befizetési kötelezettségek 2020. évi összege 12,3 millió forint volt.

7. cím Játékadó NKA-t megillető része

Az ötös lottó szerencsejáték játékadója NKA-t megillető részének eredeti előirányzata 9 900,0 millió forint volt. 2020. évben a ténylegesen befolyt összeg 12 866,7 millió forint lett. A játékadó alakulása rövidtávon nem kiszámítható, függhet a nyeremény halmozódásától, illetve új játékformák is lehetnek a versenytársai.

9. cím Szerzői jogi törvény alapján a közös jogkezelőktől származó befizetések

A szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. törvény (Kjkt.) vonatkozó rendelkezései alapján az üres hang- és képhordozók után befolyt jogdíjbevételek 25 %-át az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület (továbbiakban: Artisjus) és a Magyar Reprográfiai Szövetség átutalja az NKA számlájára, amely összegeket teljes egészében támogatások finanszírozására kell felhasználni. Az üres adathordozók jogdíjából származó bevételt a keletkezés szerinti jogosulti csoportok javára kell kulturális célra felhasználni (alkotó és előadó-művészeti tematikájú kollégiumok között kell szétosztani, a jogkezelők által rendelkezésre bocsátott adatok alapján. Az üres adathordozókból származó jogdíjbevétel 2 098,7 millió forint volt.

A Kjkt. alapján egyéb jogcímen is érkezik bevétel; kulturális célú felhasználásra az Artisjustól érkezett befizetés 692,3 millió forint, míg a jogosult vagy a jogosult tartózkodási helyének ismeretlensége miatt ki nem fizethető jogdíjbevétel átadására az Artisjus, az Előadóművészeti Jogvédő Iroda, a MAHASZ és a Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete (MASZRE) részéről került sor, összesen 460,6 millió forint értékben. (Ez utóbbi jogcímen 2020-ban érkezett először befizetés.)

IV. Az Alap kiadásainak teljesítése:

1. cím Alapból nyújtott támogatások

Az előirányzat felhasználása a Nemzeti Kulturális Alapról szóló 1993. évi XXIII. törvény (továbbiakban: NKA tv.) előírásával összhangban, az NKA felett rendelkező miniszter és az NKA Bizottsága által meghatározott támogatási célok alapján történik. A kiadások teljesítése

főként pályázati rendszerben történik, melyekről az NKA felett rendelkező miniszter által létrehozott kollégiumok döntenek, a Bizottság által meghatározott támogatási célok figyelembe vételével. A kollégiumok a keretek ismeretében – amelyeket a jóváhagyott költségvetési törvény ismeretében határoz meg a Bizottság – fogalmazzák meg a pályázati felhívásaikat és döntenek arról, hogy az adott évben mely területre fordítanak nagyobb súlyt.

Az NKA tv. 7. §-a meghatározza, mely célokra adható támogatás és amelyeken a következő kifizetések történtek:

1. Nemzeti és egyetemes értékek létrehozásának, megőrzésének, terjesztésének támogatása

Az NKA legjelentősebb kifizetési jogcíme, minden kollégium ír ki a címhez tartozó altémákban pályázatot. Ezen a törvényi soron a legjelentősebb kiadás a lap- és könyvkiadás, kiadványok, periodikák támogatása 825,1 millió forinttal. A Szépirodalom Kollégiuma alkotóművészek támogatására ezen a jogcímen 334,7 millió forint értékben történt kifizetés. A Színházművészet Kollégiuma produkciók megvalósítására és forgalmazására 228,8 millió forintot fizetett ki. Közgyűjteményi tevékenységek támogatására 297,9 millió forint lett kifizetve ezen jogcímen belül. Jelentős volt még a Miniszteri keret terhére történt támogatások kifizetése ezen a jogcímen 1 164,2 millió forint értékben. Összességében ezen a jogcímen 3 977,7 millió forint kifizetés történt.

2. Évfordulók, hazai fesztiválok és rendezvények, valamint azokon való részvétel támogatása

A szerzői jogdíj bevételek következtében a legjelentősebbek a Hangfoglaló Könyűzene Támogató Program Kollégiuma, a Zeneművészet Kollégiuma és a Könyűzene Kollégiuma által a könnyű- és komolyzenei hangversenyek megtartására kiírt pályázatait, melyekre összesen 493,0 millió forint értékben történtek kifizetések. Jelentős kifizetések történtek még ezen a jogcímen a Filmművészet Kollégiumánál 121,8, a Képzőművészet Kollégiumánál 138,6, a Szépirodalom Kollégiumánál 121,8 értékben. Jelentős volt még a Miniszteri keret terhére történt támogatások kifizetése ezen a jogcímen 1 010,9 millió forint értékben. Összességében ezen a jogcímen 2 363,1 millió forint kifizetés történt.

3. Nemzetközi fesztiválok, rendezvények és azokon való részvétel

Ezen a címen a legnagyobb volumenű a Népművészet Kollégiuma, a Kulturális Fesztiválok Kollégiumának és a Hangfoglaló Könyűzene Támogató Program Kollégiuma a pályázati kifizetései. A Miniszteri keret terhére 193,2 millió forint értékben történt kifizetés. Ezenfelül a közművelődési tematikájú felhasználás is jelentős. Összességében ezen a jogcímen 1 538,4 millió forint kifizetés történt.

4. Művészeti alkotások új irányzatai, új kulturális kezdeményezések támogatása

A művészeti tematikájú kollégiumok támogatása jelentős ezen a jogcímen. A művészeknek alkotóművészeti tevékenységére nyújt támogatást ez a jogcím. A Miniszteri keret terhére 15,8 millió forint értékben történt kifizetés. Összességében ezen a jogcímen 1 235,2 millió forint kifizetés történt.

5. Kultúrával kapcsolatos tudományos kutatások támogatása

A cím 2020. évi kiadása 63,5 millió forint, melyből a legjelentősebb a Hangfoglaló Könyűzene Támogató Program Kollégiuma zeneművészeti tevékenység támogatása. A Miniszteri keret terhére 29,3 millió forint értékben történt kifizetés.

6. Épített örökség, építőművészet támogatása

Az NKA műemlékek és műemlék jellegű épületek állagmegóvására, veszélyelhárításra, régészeti feltárásokra és a műemlékvédelem népszerűsítésére 451,7 millió forintot fizetett ki.

7. Kultúráteremtő, közvetítő, valamint egyéni és közösségi tevékenységek támogatása

A könyvtárak eszköztámogatása, szolgáltatásfejlesztés, közművelődési intézmények által szervezett programok kiadása, cirkuszművészeti programok finanszírozása tartozik a cím alá.

Az állandó és ideiglenes kollégiumoknak lehetőségük volt a jóváhagyott keretük 10 %-ának mértékéig egyedi igényeket támogatni. Az egyedi támogatások kifizetése ezen a jogcímen történik. A Miniszteri keret terhére 64,5 millió forint értékben történt kifizetés. Összeségében ezen a jogcímen 2 118,2 millió forint kifizetés történt.

8. Szakmai díjazáshoz való hozzájárulás

A zenei díjakhoz való hozzájárulást pályázat útján nyerték el az adományozó szervezetek. Összeségében ezen a jogcímen 77,0 millió forint kifizetés történt.

9. Nemzetközi tagdíjak

A nemzetközi tagdíjak nem jelentős kiadási tétele többek között az Architects Council of Europe, az Association Européenne des Conservatoires (AEC), az International Society for the Performing Arts (ISPA), a World Association for Symphonic Bands and Ensembles (WASBE), International Music Council (IMC), a Federation International Musicians (FIM), Der Richard-Wagner-Verband International (RWVI), a European Choral Association - Europa Cantat (ECA – EC), a European Orchestra Federation (EOFED), az International Academy of Ceremics (IAC), a European Textile Network (ETN), az International Association of Art (IIA/AIAP), a World Green Building Council (WorldGBC), a European Music School Union (EMU), az International Union of Architects (UIA), az International Network for Contemporary Performing Arts (IETM), a Pearle-Live Performance Europe (PEARLE) és az Intercolor nemzetközi tagdíjakhoz való hozzájárulást biztosítják. A felhasználás 14,0 millió forint volt ezen a címen.

10. Egyéb dologi kiadások

Az előző években a működési bevételek között elszámolt bevételek bármely okból, a bevétel elszámolását követő években történő visszafizetésének biztosítására kifizetések történtek ezen a címen, melyek 2019. évben 0,04 millió forintot tettek ki. A kulturális adó, mint bevételi jogcím megszűnt 2019. január 1-vel, azonban az adózók rendezhetik a korábbi évekből fennálló befizetési kötelezettségüket, vagy visszakérhetik a túlfizetést. A túlfizetést a Nemzeti Adó- és Vámhivatal visszautalja az adózónak, és egyúttal a fedezetet inkasszálja a NKA számlájáról ennek a 2020. évi összege 12,3 millió forint volt. A visszatérítések miatti negatív közhatalmi bevételek nullára módosítása év végével meg kell történnjen. A fedezetet ez a jogcím nyújtja.

2. cím Működési kiadások

A kezelő szervezet részére fizetett támogatási kiadás 864,1 millió forint volt, az NKA bankköltségére és tranzakciós díjára 9,1 millió forint került kifizetésre.

4. cím Kulturális célú központi költségvetési szervek működési kiadásainak támogatása

Az NKA tv. 7/C. § (2) bekezdése rendelkezik az Emberi Erőforrások Minisztériuma irányítása, valamint felügyelete alá tartozó kulturális célú központi költségvetési intézmények működési kiadásainak egyszeri, adott év költségvetését kiegészítő támogatási összegről, amelyet az NKA szabályainak megfelelő módon lehet igényelni, és elbírálásáról a miniszter dönt. Az EMMI kulturális államtitkársága irányítása alá tartozó központi költségvetés szervek működési kiadásainak egyszeri kiegészítése 345,0 millió forint.

V. A teljesített költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása:

Millió forintban egy tizedessel		
Megnevezés	2020. évi Költségvetési kiadások	2020. évi Költségvetési bevételek
Egyéb bevételek		238,8
Az ötös lottó szerencsejáték játékadójának NKA-t megillető része		12 866,7
Szerzői jogi törvény alapján közös jogkezelőtől származó befizetések		3 251,6
Alapból nyújtott támogatások	11 851,0	
Működési kiadások	864,2	
Kulturális célú, központi költségvetési szervek működési kiadási támogatása	345,0	
Összesen:	13 060,2	16 357,1

Budapest, 2021.08.31.